Stäng

Läs artikeln på mobilsajten

Publicerad 13 juli 2009 kl. 04:00 Uppdaterad 13 juli 2009 kl. 07:21

En sjö värd att bevara

Med sitt rena, klara vatten och sin näringsfattiga miljö hör Rössjön till toppskiktet av Skånes mest artrika sjöar. Enligt Nils Carlsson på länsstyrelsen är det en unik sjö som måste bevaras.

RÖSSJÖN. Rössjön är en ovanligt oförstörd sjö som klarat sig undan försurning. Det har resulterat i en unik artrikedom. Nils Carlsson på länsstyrelsen i Skåne är en av dem som gärna utforskar sjöns arter lite närmare.

— Växterna visar på den långsiktiga förändringen, de kräver en stabil miljö, säger han.

Sonen Samuel hjälper Nils att sätta på sig torrdräkten och sedan bär det av för en snorkeltur. Det dröjer inte länge förrän han hittat en näve med styvt braxengräs, en växtart som är typisk för sjön. I hans arbete som naturvårdshandläggare ingår det att inventera de skånska sjöarna. Rössjön hör till de sjöar som fascinerar honom mest.

— Det är en ganska unik sjö. Man ska vara väldigt försiktigt med avlopp och dikning, alltså dra ut vatten från jordbruk genom diken. Näringsämnen kan också komma via atmosfären.

Det som skiljer Rössjön från många andra sjöar är dess näringsfattiga miljö. Under den inventering som länsstyrelsen gjorde förra sommaren hittades 20 olika flytblad- och undervattenväxter. Det är ett tecken på att sjön klarat sig undan den näringstillförsel som gjort många av landets sjöar grumliga och övergödda.

Nils Carlsson visar stolt upp ett fynd han gjort någon timme tidigare i Rössjön. Den hotade blågrönalgen sjöhjortron ser ut som ett mörkgrönt hjortron och trivs bara i näringsfattiga sjöar med sten- eller grusbotten.

— Sjöhjortron finns bara i tre sjöar i Skåne och i 50 sjöar i hela Sverige. Den har höga kvalitetskrav, vattnet får inte vara för surt eller näringsrikt.

Ett hot mot Rössjön kan vara omgivande avlopp. Miljökontoret har planerat att göra en genomgång av avloppen i området men det har nu skjutits upp till i höst. De avlopp som inte blir godkända måste i så fall åtgärdas.

Nils Carlsson menar att det är angeläget att bevara den höga vattenkvaliteten i Rössjön för arternas skull men det finns en ännu viktigare infallsvinkel.

Styvt braxengräs växer som en matta på sjöbottnen. Arten är en kortskottsväxt som är typisk för näringsfattiga sjöar.
STEFAN ED

I Nils Carlssons jobb som naturvårdshandläggare ingår bland annat att dyka efter ovanliga växtarter. Rössjön, som förvaltas av Rössjöholms gods, är en av Skånes vackraste sjöar, enligt honom.
STEFAN ED

Visa alla 5 bilder.

— Man ska inte ta sjöar som dessa för givna. De flesta tror att problem med färskt dricksvatten bara finns i

Afrika men det börjar krypa allt närmare här också. Dricksvattnet är otroligt värdefullt. Vi är lite blinda för hur storskalig påverkan vi har.

Hälften av Ängelholms dricksvatten tas från Rössjön och Västersjön.Det behövs inte mycket näringsämnen för att det ska bli väldigt dyrt att rena vattnet, menar Nils Carlsson.

Båda sjöarna har klarat sig från försurning tack vare ett stort grundvattentillflöde men Västersjön är inte lika artrik och här märks människans påverkan tydligare.

— Den är mycket mer utsatt av fritidsboenden och motorbåtstrafik, säger Christer Sundelius på vattenverket.

Han är delaktig i det kalkningsprojekt som pågått här sedan 1980-talet för att bevara sjöarnas vattenstatus. Varje år fylls de två kalkstationerna på med 100 ton kalkstensmjöl.

— Man såg att Rössjön inte mådde bra och hade ett sjunkande pH-värde och låg förmåga att stå emot sura nedfall. Under pH 5 sker en utlösning av metaller och det är förödande för en sjö, säger han.

Rössjön är sedan 1940-talet klassad som fågelskyddsområde och det finns också ett förslag på att det ska bli ett vattenskyddsområde.

Länsstyrelsens artinventering kommer följas upp ungefär vart fjärde år för att upptäcka långsiktiga förändringar men det kan bli oftare om plötsliga, negativa förändringar dyker upp i sjön.

Isabel Johansson

Ansvarig utgivare: Sören Karlsson